

Een koninklijk paradijs

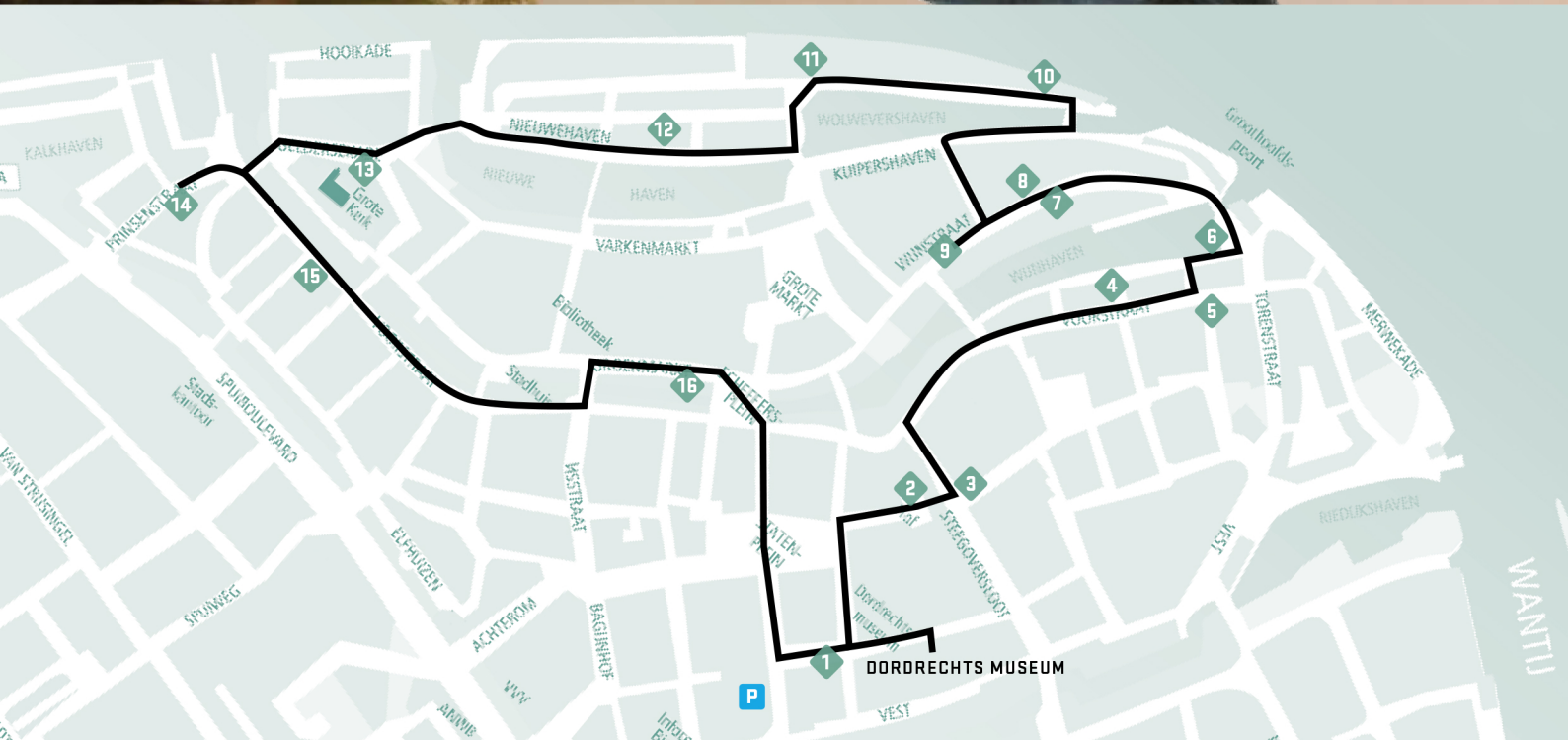
AERT SCHOUMAN STADSWANDELING

VANAF HET DORDRECHTS MUSEUM

De Dordtse kunstenaar Aert Schouman (1710-1792) is de belangrijkste Hollandse schilder van dieren en decoratieve stukken uit de 18de eeuw. Hij woonde en werkte in verschillende plaatsen, maar in zijn geboorteplaats herinnert veel aan hem.

Vroeger hingen de statige huizen vol met zijn werk.

Het meeste daarvan is weg, maar de stad ademt nog de sfeer van zijn 18de eeuw.

AERT SCHOUMAN, *Arend Maartenshofje*

1. AREND MAARTENSHOFJE

MUSEUMSTRAAT 56

Schoumans werk is beïnvloed door dat van Arnold Houbraken (de leermeester van zijn leermeester). Een plafond- en schoorsteenstuk van Houbraken uit ca. 1701 bevinden zich in de regentenkamer van het hofje. Ook maakte Schouman tekeningen van het hofje.

AERT SCHOUMAN, *Het Hof*

2. HET HOF

HOF 1

Schouman was lid en oprichter van verschillende genootschappen. Hij kwam met vrienden samen in Het Hof om pijp te roken, een glas wijn te drinken en te dammen. Maar ook serieuze zaken werden besproken en men droeg gedichten voor. Er is een gedicht van Schouman bekend, maar hij had duidelijk meer talent voor schilderkunst...

AERT SCHOUMAN, *Portret Van Lill*

3. 'BESCHERMHEER'

STEEGOVERSLOOT 56,
HOEK SCHOOLSTRAAT

Hier woonde tot 1743 Cornelis van Lill. Hij was een belangrijk beschermheer van Schouman en een groot liefhebber van diens kabinetstukken met Bijbelse verhalen of scènes uit het alledaagse leven. Dit huis hing vol met vroeg werk van Schouman.

AERT SCHOUMAN, *foto behangsels in situ*

4. 'IL PASTO FIDO'

VOORSTRAAT 125

Dit is het huis van Hoogeveen waarvoor Schouman omstreeks 1742 een hele kamer beschilderde met scènes uit het herdersspel 'Il Pasto Fido'. Deze 'behangsels' zijn nu te zien in het auditorium van het Dordrechts Museum. In 1899 werden de behangsels uit het pand gehaald en geveild. Het plafondstuk zit nog in dit pand, maar het is erg beschadigd.

AERT SCHOUMAN, Huis aan Voorstraat

5. BURGEMEESTER

VOORSTRAAT 54

Het huis van burgemeester Barthout van Slingelandt op de hoek van de Voorstraat en Nieuwkerkstraat zoals het in 1727 was (waarschijnlijk later door Schouman getekend), inclusief een pissende man tegen de zijgevel. De familie Van Slingelandt gaf veel opdrachten aan Schouman. Schouman woonde dicht bij dit pand en mogelijk was Barthout het eerste contact dat hij met deze familie had.

A. VAN WANUM, Groothoofdpoort vanaf de Taankade

6. OUDERLIJK HUIS

TAANKADE 22

Hier werd Aert Schouman op 4 maart 1710 geboren. Zijn ouders waren schipper Leendert Schouman en Cornelia de Vos. Mogelijk woonde Aert tot 1736 in het huis aan de Taankade (daarna huurt hij een kamer aan de Groenmarkt). Op de hoek verderop woonde de arts Van Convent, die met zijn vrouw in 1736 door Schouman werd geportretteerd (dit huis is nu Kerksteiger 7).

Pandora

7. PANDORA

WIJNSTRAAT 82-86

Het huis van Hendrik Braats uit 1733. In de aantekeningen van Schouman staat bij 30 september 1737: 'van de Heer Hendrik Braats ontfangen 785 gulde voor het schilderen van zijn edelhijit kamer een schouw en een deurstuk en twee stukke op de plaats in grau'. Niets van deze grote opdracht is bewaard gebleven. Het pand was toen een van de grootste van de stad. In 1850 gebruikt als stadschouwburg, nu door Pandora.

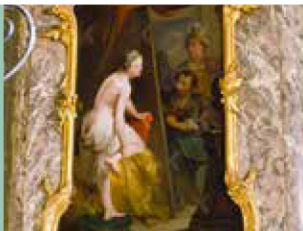

AERT SCHOUMAN, foto van oorspronkelijk interieur

8. 'T ZEEPAERT

WIJNSTRAAT 113

Eind 15de eeuw werd dit statige huis gebouwd. Voor dit pand maakte Schouman rond 1740 de kamerbehangsels met voorstellingen uit Aminta van Tasso die zich nu in Duin en Kruidberg te Santpoort bevinden. In de achterkamer rechts bevond zich deze 'kamer in 't rond'.

AERT SCHOUMAN, schoorsteenstuk met Apelles schildert Campaspe

9. HUIS DE ONBESCHAAMDE

WIJNSTRAAT 125

Een van de mooiste woonhuizen, van Pieter Post en rond 1650 ontworpen voor Abraham van Beveren. Schouman schilderde in 1761 voor Adriaan Stoop twee bovendeurstukken en een schoorsteenstuk voor de rechter voorkamer. Allegorieën op de Bouwkunst, de Schilderkunst en de Wiskunde. Zeldzame voorbeelden van stukken die altijd op dezelfde plek zijn gebleven.

AERT SCHOUMAN, Christiaan Aansorgh

10. HET DORDTS PATRICIËRSHUIS

WOLWEVERSHAVEN 9

Binnen ademt het museum de sfeer van de 18de eeuw. Het schoorsteenstuk van Cornelis Kuipers in de linker voorkamer (met goudfazant) doet nog aan Schouman denken. Loop even binnen, er is hier altijd werk van Schouman te zien (zoals het portret van Christiaan Aansorgh uit 1760 in het trappenhuis) en wisselende tentoonstellingen, nu ook over Schouman.

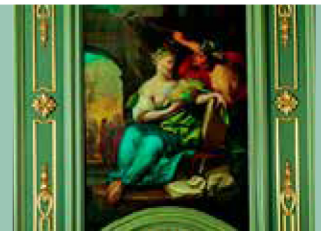

AERT SCHOUMAN, Wolweershaven

11. OPDRACHTGEVERS

WOLWEVERSHAVEN 41 EN 39

Links woonde de vrijheer Barthout van Slingelandt (het huis werd later bijna gehalveerd, nu rest alleen nog het huidige nr. 41) en rechts de ontvanger-generaal Govert van Slingelandt (nr. 39). Belangrijke opdrachtgevers van Schouman. Het pand met de trapgevel op de tekening is geheel afgebroken en nu staan er twee huizen tussen de Van Slingelandtpanden.

A. VAN DER BURG, schoorsteenstuk in tapijtenzaal

12. HUIS VAN GIJN

NIEUWE HAVEN 30

Schouman is hier geweest. Hij heeft de zaal met wandtapijten uit ca. 1728 gezien. Adriaan van der Burg maakte het schoorsteenstuk en deze bovendeurstukken voor die zaal toen Schouman bij hem in de leer was. En Schouman zou zelf rond 1742 wand-schilderingen maken met het zelfde onderwerp als op de tapijten te zien is: *Il Pastor Fido* (zie Voorstraat 125).

AERT SCHOUMAN, Grote kerk

13. DE GROTE KERK

LANGE GELDERSEKADE 2

Vanaf de tijd dat Schouman op de Groenmarkt woonde, ging hij hier naar de kerk. In januari 1738 betaalde hij vier gulden voor een vaste zitplaats. In april 1738 maakte hij in opdracht van het stadsbestuur een tekening van het avondmaalsstel, ontworpen door de zilversmid Dirk Wor.

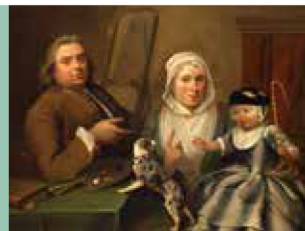

AERT SCHOUMAN, dubbel bovendeurstuk met Azië

14. GRISAILLES

PRINSENSTRAAT 12

Voor de familie Stratenus gebouwd huis waarin zich nog fraaie schilderijen van Schouman *in situ*, op de oorspronkelijke plaats, bevinden. Het gaat om vier grisailles of 'Witjes' boven de deuren en als schoorsteenstuk. Alsof het beeldhouwde reliëfs zijn.

AERT SCHOUMAN, portret familie De Jongh

15. WOONHUIS

VOORSTRAAT 402 EN 398

Schouman woonde waarschijnlijk al in 1746 in bij de rijtuigschilder Albert de Jongh, dat is nu het derde huis vanaf de hoek met de Ruitenstraat, nr. 402. Vanaf april 1749 woonde hij in bij Johannes van Riemsdijk, twee huizen verder richting Pelserstraat (nu de nieuwbouw naast het pand 396). Vanaf 1751 stopte de betalingen voor kostgeld. Hij woonde inmiddels het grootste deel van het jaar in Den Haag.

AERT SCHOUMAN, zelfportret

16. WOONHUIS/ATELIER

GROENMARKT 14 EN 16

Hier woonde Schouman nadat hij in 1736 het ouderlijk huis aan de Taankade verliet. Hij huurde eerst een ruimte van Cornelis Hoekseweg op het huidige nr. 14 en betrok vervolgens het buurpand op nr. 16, waar hij in de kost was bij de weduwe Van der Ent (tot 1742). De panden hebben inmiddels andere gevels, uit 1910.